

De Maas en de Maasplassen, een grensgeval in de roofvisserij.

Gorssen Neel - Snoekstudiegroep Nederland-België

Situering

Ik wil het vooral hebben over de grensscheidende Maas met zijn aangetakte plassen aan beide zijden van de grens. Samen met de maasplassen rond het nabijgelegen Maasbracht en Roermond (NL), ligt hier een enorme waterpartij met als enige hindernissen een stuw en een sluis nabij Linne (NL).

Op enkele kilometers afstand liggen verschillende grote en kleine jachthavens.

Ook de Duitse grens ligt maar enkele kilometers verderop. De Maas die vanaf Aldeneik bevaarbaar is, vormt zo samen met de plassen een enorme pool voor watersportrecreatie voor het Duitse, Nederlandse en Belgische hinterland.

Stroomopwaarts van Aldeneik is de Maas niet bevaarbaar. Bij een lage waterstand wordt het dan interessant voor de vliegvisserij. De Maas is een echte regenrivier met een grillig debiet en stromingspatroon.

De roofvisstand

Naar mijn inschatting is er een goede en gevarieerde roofvisstand met snoekbaars, baars, snoek, roofblei, kopvoorn en occasioneel meerval.

De roofvisserij

Op het niet bevaarbare gedeelte wordt, als de waterstand het toelaat, struinend of wadend gevestigd met werphengel en kunstas of met de vliegenhengel. Daarnaast is er overal de klassieke kantvisserij met levend of dood aas.

Op het bevaarbare gedeelte en de aangetakte plassen is er de laatste jaren een enorme groei van de bootvisserij met vooral, na de wetswijziging, ook aan Belgische zijde het varend vissen. Het water kent een zeer hoge hengeldruk. Het "Snoekbaarsje" in Kinrooi heeft een gelimiteerd aantal van 200 leden bootvissers. Daarnaast liggen er her en der bootjes wild aangemeerd. Veel Belgen, Nederlanders en vooral Duitsers die een boot in een van de havens hebben liggen gebruiken die ook om te vissen en er kan op enkele plaatsen in de nabijheid getrailerd worden. Dit alles maakt de strook tussen Aldeneik en Maasbracht het drukstbevestigde roofviswater dat ik ken.

Desondanks blijven, mits de nodige ervaring en waterkennis, de vangstkansen redelijk tot goed. Maar door de grote hengeldruk dreigt de duurzaamheid in het gedrang te komen door een te grote onttrekking van roofvis voor consumptie (of handel?).

Nederland heeft deze problemen eerder onderkend. De Limburgse hengelsportverenigingen hebben daarom sinds enkele jaren een meeneembepanking ingevoerd. Bijna alle verenigingen hebben een terugzetsplicht voor snoek en een meeneembepanking van twee snoekbaarzen per persoon per visdag (minimummaat 42 cm). Voor baars geldt een minimummaat van 22cm.

De specifieke situatie van de grensmaas leidt echter tot handhavingsproblemen. De grens loopt immers door het midden van de Maas en op Belgisch grondgebied gelden deze beperkende maatregelen niet, uitgezonderd het meeneemverbod van snoek. Bootvissers die zich geremd voelen door de Nederlandse beperkingen kunnen zich bij een dreigende controle verplaatsen naar Belgisch grondgebied en naar hartelust snoekbaars onttrekken. Dit zorgt natuurlijk voor frustraties en spanningen bij sportvissers die wel begaan zijn met de snoekbaarsstand. Per slot van rekening gaat het over dezelfde populatie waaruit geoogst wordt.

Verschillende petitiees hebben aangetoond dat een grote groep roofvissers de snoekbaarspopulatie duurzaam beschermd willen zien. Ook A. Devocht vermeldt in zijn recent gepubliceerd "visserijbeheersplan voor de Grensmaas en de regio Maasland" dat ruim 65% van de geënqueteerde vissers in de Maasregio akkoord gaan met meeneembepankingen ter bescherming van de visstand. Hij brengt in deze studie ook het probleem van duurzaam beheer van de roofvispopulatie aan de orde.

Het zou trouwens niet meer dan logisch zijn om in dit gebied, met één en dezelfde populatie, de wetgeving beter op elkaar af te stemmen.

Wensen en motivatie voor een duurzame roofvisvisserij.

Snoek

We wensen dat het tijdelijke meeneemverbod wordt omgezet in een bestendige terugzetsplicht.

Ervaring leert dat op wateren in Nederland, waar reeds lange tijd door hengelsportverenigingen een meeneemverbod voor snoek werd ingesteld, er nu een goede en gevarieerde snoekstand samengaat met een uitstekende witvisstand. Van snoek is ondertussen bekend dat hij ook zichzelf reguleert als het biotoop ervoor geschikt is.

Zij die op de Maas voor de consumptie vissen leggen zich vooral toe op de snoekbaarsvisserij. De snoek is dan eigenlijk een bijvangst en het tijdelijke meeneemverbod is nu ingeburgerd, zodat het bestendigen van dit meeneemverbod aanvaard zal worden. De roofvissers die zich speciaal toeleggen op de vangst van snoek passen bijna zonder uitzondering catch & relaese toe. Zij zijn voorstander van een bestendige en onvoorwaardelijke terugzetsplicht. Deze snoekvissers zijn ervaren en passen goede technieken toe zodat er zeer weinig schade is voor de gevangen snoek.

Een logisch gevolg moet dan zijn dat de huidige gesloten tijd voor snoek ingekort wordt en bij voorkeur opgaat in de gesloten tijd voor snoekbaars en baars zoals in Nederland.

Snoekbaars

Er zou een beperking op het meenemen voor consumptie moeten komen, liefst een gelijkstelling met de regelgeving in Nederland.

Het benutten van gevangen vis voor eigen consumptie moet kunnen, maar mag geen doel op zich worden. Het is belangrijk dat we de nadruk op hengelsport leggen.

De gevangen vis moet ook consumptiewaardig zijn, wat een optrekken van de minimummaat van 40 cm naar 42 of zelfs 45 cm doet verantwoorden. Twee snoekbaarzen per dag zou dan voldoende moeten zijn om een gezin een lekkere maaltijd te verschaffen. Er zou wel een verbod mogen komen op het levend bewaren van snoekbaars in een leefnet of emmer. De overlevingskansen worden zwaar gehypothekeerd. Vis, bestemd voor consumptie, moet dadelijk gedood worden en kop en staart moeten ten behoeve van controle aan de vis blijven. Een derde gevangen vis zal dus niet meer voor consumptie in aanmerking komen en teruggezet worden. Een alternatief voorstel is het vissen te verbieden als men in het bezit is van twee dode snoekbaarzen.

Baars

Baars verdient het om terug beschermd te worden door een minimummaat.

Baars heeft momenteel nogal wat te lijden onder slechte hengelpraktijken. Er zijn nogal wat hengelaars die de roofvis niet zo genegen zijn omdat ze die verantwoordelijk achten voor tegenvallende witvisvangsten. Baars is een roofvis die ook door andere hengelaars veel gevangen wordt. Hij wordt dan soms moedwillig gedood ongeacht zijn maat. Dit doet ons ook stilstaan bij de vraag of een meeneemverbod niet veranderd moet worden in een (levende) terugzetsplicht.

Baars is zeer belangrijk als initiatievis voor de beginnende kunstaasvisser. De eerste kennismaking met kunstaasvissen bestaat dikwijls uit het werpen met een spinner langs de kanten van rivieren, plassen of kanalen. De baars met zijn onstuimig karakter laat zich op deze manier goed vangen en geeft de beginnende kunstaasvisser het nodige vertrouwen om door te zetten.

Daarom is ook de lange gesloten tijd voor snoek geen goede maatregel. Op veel waters mag dan immers ook niet op baars gevist worden met kunstaas. Vooral voor de jeugd, die minder mobiel is en minder kans heeft op bootvisserij is dit een enorme beperking van hun mogelijkheden om met kunstaas te vissen.

Een minimummaat van 22 cm zoals in Nederland is dus te verantwoorden.

Roofblei.

Het fenomeen roofblei is nog nieuw en nog niet zo goed in te schatten. Wat gaan de gevolgen zijn voor de witvispopulatie en onze andere roofvissen?

Blijkbaar is roofblei niet gewild voor consumptie waardoor er wellicht weinig onttrekking zal zijn.

Regelgeving.

Het is belangrijk dat de moderne roofvisvisserij zich kan blijven ontwikkelen met respect voor het welzijn van de roofvis. De "code van goede hengelpraktijk" moet zowel de klassieke als de moderne roofvisvisser in staat stellen om op een kundige manier roofvis te vangen en te behandelen om hem ongeschonden terug de vrijheid te kunnen geven.

Dit houdt dus ook in dat we verantwoord omgaan met het probleem van trommelzucht bij het vissen op te grote diepte. Onderzoek en voorlichting moeten de hengelaar bewust maken van de dubieuze overlevingskansen van de gevangen vissen. Als de gevangen vissen maar in beperkte mate voor consumptie meegenomen mogen worden, waarom zou een weldenkende sportvisser zijn hobby naar de verdoemenis helpen door onverantwoord zijn vis te vernielen? We moeten wel goed beseffen en aanvaarden dat nul-risico niet bestaat als je een vis wil vangen.

Moderne hulpmiddelen zoals o.a. dieptemeters horen vandaag bij de uitrusting van de bootvisser. Deze toestellen geven extra informatie over de toestand onder de waterspiegel, maar het is een mythe dat ze de vis zouden vinden, dat doet de visser zelf door de beelden te interpreteren. Voor de bootvisser is de dieptemeter het peillood van de vastestokvisser.

Er gaan ook stemmen op om net zoals nu voor snoek de gesloten tijd voor snoekbaars te verlengen. Daar kunnen we moeilijk achterstaan. Vooreerst is het belangrijk dat gesloten tijd grotendeels overeenkomt met de Nederlandse regelgeving om evidente redenen. Daarnaast is de koudere periode in herfst, winter en vroege voorjaar belangrijk voor de bootvisserij omdat er dan rust en ruimte is op het water om te vissen, iets wat in de zomerperiode alleen 's morgens vroeg of met slecht weer mogelijk is.

Zoals eerder vermeld zou de gesloten tijd voor snoek ook best opgaan in een beperkte gesloten tijd die dan voor alle roofvissen van kracht is.

De aasvis mag van ons blijven leven bij de klassieke visserij.

De nachtvisserij blijft een heikel punt, vooral naar controle toe. We begrijpen dan ook dat niet elk water kan vrijgegeven worden voor nachtvisserij.

Eindbeschouwing.

Als roofvisvisseren zijn we ons ervan bewust dat we duurzaam moeten omspringen met de roofvispopulatie die we in de Maas en de plassen hebben rondzwemmen. Dit vergt eerst en vooral een goede hengelpraktijk zodat gevangen vissen goede overlevingskansen hebben. Het is belangrijk dat we goed beseffen dat nul-*risico* geen optie is, want dan komt de hengelpraktijk in zijn geheel in vraag te staan.

De beste optie lijkt ons om de onttrekking van roofvis beter te regelen. We hebben op Nederland een voorsprong omdat we geen beroepsvisserij meer kennen. Snoek wordt best beschermd door een wettelijke terugzetsplicht. Bij een goede leefomstandigheid zal snoek gedijen, maar hij reguleert zichzelf en als de omstandigheden voor snoek goed zijn zal ook de witvisstand goed zijn. Mij is geen enkel goed snoekwater bekend dat ook geen uitstekend witviswater is. Snoek is een prachtige sportvis om te bevissen en te vangen, daarom moet de periode dat dit kan ook zo ruim mogelijk ingevuld worden.

Baars verdient extra aandacht, vooral naar een behoorlijke minimummaat (22 cm?).

Voor snoekbaars pleiten we voor een meeneembepaling van twee stuks per visser per visdag met een aangepaste minimummaat (45 cm). Als dit in de eerste jaren goed kenbaar gemaakt wordt in de pers zal er naast de reguliere controle, die streng moet zijn, ook een sociale controle ontstaan waardoor de maatregel net zoals in Nederland snel aanvaard zal worden.

Een gesloten tijd is aanvaardbaar, maar moet beperkt blijven en best gelijklopend aan weerszijde van de grens.

Tenslotte wil ik vermelden dat ik ook goede hoop heb voor de toekomst. Als wij vroeger een mooie vis vingen en we wilden met die trofee pronken, dan kostte dat de vis zijn kop, want hij moest mee naar huis genomen worden. Vandaag wordt een mooie vis gefotografeerd en hij kan weer in zijn element terug. De jeugd groeit hiermee op ook door publicaties in de gespecialiseerde pers. Het terugzetten van vis is bij de jongere generaties veel beter ingeburgerd. Als we ze de gevangen vis goed leren onthaken denk ik dat we voor de toekomst al een flink stuk door de bocht zijn. Het is trouwens voor de volgende generaties dat we duurzaam roofvisbeheer moeten promoten.

